

STUDIETUR 2012 LONDON

Det Boligsociale Fællessekretariat

FORORD

18.-20. september 2012 var en gruppe boligsociale medarbejdere og ansatte i Det Boligsociale Fællessekretariat på studietur i London. Vi valgte London som destination ud fra vores samlede erfaringer om byen. En havde via sin uddannelse kendskab til settlementbevægelsen og hele community-tankegangen, som er opstået i London. En havde bekendte, som arbejdede i sociale projekter i London, og en havde tidligere været på studietur i London. Endelig havde vi også hørt fra andre, der havde været på studietur i London, at de havde haft gode og udbytterige ture.

Turen bød på 1½ dags hektisk aktivitet: rundvisning i og orientering om to store, udsatte boligområder samt besøg i tre projekter. Vi oplevede, at det at komme til udlandet ikke blot giver nye perspektiver på ens arbejde, men også på hele det danske system: hvordan fungerer offentlig støtte, hvad er boligforeningernes rolle, og hvad gør beboerne selv?

Vi har foretaget en evaluering, som viser, at deltagerne har fået såvel fagligt som socialt udbytte af turen. Det stemmer fint overens med de erfaringer, vi har gjort fra tidligere ture. Vi får nye indtryk med hjem og ser alternative måder at gribe udfordringerne an, men herudover er turen også med til at opbygge et tæt socialt netværk med andre ansatte inden for det boligsociale arbejde i Aarhus.

I rapporten kan du læse om vores oplevelser i London, og hvad vi tænker, at vi med fordel kan tage med hjem til Aarhus.

God læselyst!

Anne Jørgensen, boligsocial medarbejder Kalmargade
Karina Quorning, boligsocial medarbejder Viby Syd
Benedikte Erlykke, Det Boligsociale Fællessekretariat

INDHOLD

Poplar Harca

Social Life

Calibre Minds

Holly Street

Conflict & Change

Evaluering

POPLAR HARCA

Poplar HARCA (Housing and Regeneration Community Association) er en almen boligorganisation med ca. 8.500 boliger og 25.000 beboere fordelt på 11 boligafdelinger i området Poplar i det østlige London. Området, der udgør ca. 8 kvadratkilometer, er **et af de fattigste områder i England** med årlige gennemsnitsindkomster på helt ned til 15.000£ og omfattende ledighed både blandt voksne og unge. Beboersammensætningen er præget af et miks af etniske grupper: 40% hvide, 40% fra Bangladesh, 10% af afrikansk/caribisk afstamning og 10% af blandet oprindelse. Poplar Harca er karakteriseret ved at være et meget opdelt boligområde rent geografisk. **En flod, en jernbane og flere store veje deler området** og giver dermed nogle særlige udfordringer i forhold til at skabe et sammenhængende boligområde.

Vores rundtur i Poplar tegnede et meget klart billede af et område i udvikling. Den lokale markedsplads, Chrisp Street Market, skal fra 2014-2017 gennemgå en gennemgribende fornyelse med det formål at skabe nye boliger, kontorarbejdspladser og et attraktiv handelsmiljø i området. Der bygges i øjeblikket et nyt ungedancer for 6 mill.£ pund, der skal stå færdig i 2013. I 2007 fik man via pres på de lokale myndigheder og jernbaneselskabet DLR etableret en togstation i Poplar - et område hvor togene til trods for de mange beboere tidligere passerede uden stop. Med togstationen er der ikke alene skabt en bedre forbindelse mellem Poplar og det øvrige London, men også mellem de forskellige dele af Poplar, idet stationen fungerer som en gangbro hen over jernbanen. Men Poplar er ikke kun store forkromede renoveringsprojekter og nybyggeri. Det er også et område **præget af små og nære tiltag**. Der arbejdes med beboerhaver - grønne oaser etableret og drevet af beboerne, ligesom der er et væld

Chrisp Street Market

Ungedancer under opbygning

af beboerhuse i området. Poplar HARCA har etableret 12 beboerhuse i Poplar. Omdrejningspunktet for både haverne og beboerhusene er, at de skal fungere som mødesteder for beboerne, og at de herved skal være med til at **styrke sammenhængskraften** i det ellers opdeltede område. Haverne og ikke mindst beboerhusene etableres i en relativt lille skala og så lokalt som muligt for herved at skabe så mange mødesteder som muligt. **Jo flere steder folk kan mødes, jo større er chancen for at mødet sker**, og desuden kan stederne fungere som fødekæde for hinanden. I beboerhusene er blandt andet beskæftigelse et centralt indsatsområde. Med et netop indført kontanthjælpsloft, der forventes at ramme mange af beboerne i Poplar hårdt, arbejdes der målrettet på at skaffe jobs til de mange ledige beboere - herunder også deltidsjobs, da man med 24 timers arbejde om ugen kan få hævet kontanthjælpsloftet. I bestræbelserne på at få beboerne i arbejde indskrives Poplar HARCA sociale klausuler i deres kontrakter med de mange byggefirmaer, der opererer i området. Herudover understøtter Poplar HARCA etableringen af **lokale socialøkonomiske virksomheder** som blandt andet Michelle Sapianos skønhedssalon, hvor beboerne ikke alene tilbydes skønhedsbehandlinger til rimelige priser, men også kurser og uddannelse som en vej til beskæftigelse, og hvor overskuddet reinvesteres i sociale projekter i området.

Med alle disse tiltag i området er det tydeligt, at Poplar HARCA, som også navnet antyder, er meget mere end blot en boligorganisation, der udlejer og vedligeholder boliger og bygninger - genopbygning af lokalsamfundet og **udvikling af fællesskab og sammenhængskraft** er helt centrale fokuspunkter for Poplar HARCA. Her er der altså ikke kun fokus på bygningerne, men i lige så høj grad hvad der foregår mellem murene. Det sociale arbejde er med andre ord en integreret del af boligorganisationens arbejde og virke. Og der er tale om et socialt arbejde baseret på klare værdier og holdninger. Kodeordene for Poplar HARCA i arbejdet med beboerne og lokalsamfundet er **involvering, ejerskab og empowerment**. Poplar HARCA italesætter sig selv som en beboerdrevet organisation og ikke en serviceorganisation. Beboerne har selv et ansvar for at bidrage til deres område og fællesskabet. Der er fokus på at lade idéerne gro og udvikle sig nedefra med støtte og træning fra organisationen. Poplar HARCA og de professionelle skal skabe mulighederne og rammerne for, at beboernes talenter, evner og ressourcer kan bringes i spil. Og det gælder ikke kun voksengruppen, men i høj grad også de unge. Poplar HARCA's inddragelse og samarbejde med de unge er bemærkelsesværdigt. Op mod 1600 lokale unge har været involveret i

Michelle Sapiano foran sin skønhedssalon

En nyindviet nyttehave

På rundvisning

Den nye undergrundsstation

udviklingen af det nye ungecenter, og som den første boligorganisation i England har Poplar HARCA etableret et **Youth Empowerment Board**, hvis idéer og ønsker kanaliseres ind i organisationens Main Board. De unge er med andre ord inddraget i beslutningerne på alle niveauer i organisationens arbejde.

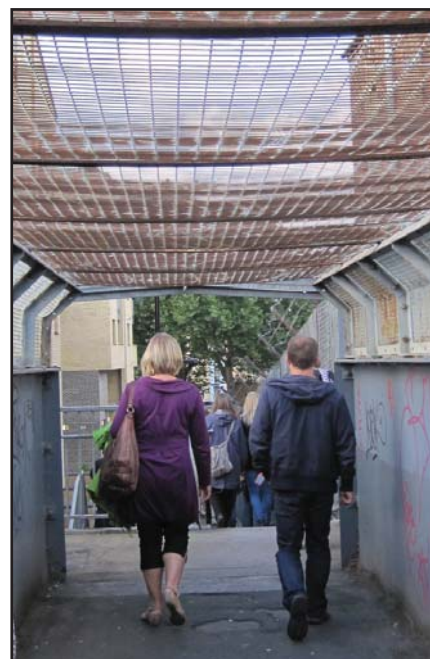
Alt i alt var mødet med Poplar HARCA et inspirerende bud på, hvordan man som **boligorganisation kan gøre det sociale arbejde til en integreret del af organisationens arbejde**. Og ikke mindst et inspirerende eksempel på, hvordan målsætningerne om involvering og empowerment kan realiseres i praksis.

*Mette Jørgensen, Det Boligsociale Fællessekretariat
Anette Nitschke, Byg Op, Det Boligsociale Fællessekretariat*

Et syværksted bliver drevet af en egyptisk kvinde, som egentlig er universitetsuddannet, men som ikke har kunnet bruge sin uddannelse i England. Heldigvis har hun også en passion for at sy. Det er blevet hendes levebrød, og hun gør nu en forskel for mange kvinder i Poplar.

To unge kvinder, som begge er vokset op i området, fortæller de er startet som frivillige i Poplar-regi. De har gennem Poplar tilegnet sig forskellige færdigheder, så de i dag kan drive hver sit projekt for beboere i området.

SOCIAL LIFE

ved Nicola Bacon, Founding director

Ovenpå et spændende program i Poplar Harca og frokost i et af de lokale beboerhuse, var dagens sidste program punkt **Social Life**. Nicola Bacon "besøger" os i Poplar Harca med et forskningsbaseret oplæg om, hvordan man får byer/boligområder til at "fungere" socialt.

Social Life udspringer af **Young Foundations** 50 års studier af lokalsamfund i sociologisk perspektiv. Traditionelt set har planlægning af bæredygtige byområder været tænkt som boligområder set i et statisk perspektiv, hvilket har præget analyserne af de funktioner, som byområder (skal) have.

Tre års undersøgelser af, hvad der får nogle steder til at fejle og andre til at få succes, viser, at der kun er sparsom forskning i at forstå socialt liv i nye (lokal)samfund. Udgangspunktet for Social Life er **Hvad er et (lokal)samfund**. Young Foundations og Social Lifes udgangspunkt er "Putting People at the Heart of Placemaking".

Nicola Bacon

Social Life og Young Foundation har udviklet en ramme for social bæredygtighed. Det er vigtigt at

- bekvemmeligheder og social infrastruktur er på plads tidligt
- socialt og kulturelt liv faciliteres bl.a. gennem "shared spaces"
- beboerne - også nye/kommende - kan få og søge indflydelse
- at efterlade "Spaces to grow" - så planlægning indeholder fleksibilitet, og der skal være steder, som folk selv kan udvikle.

Med andre ord **er beboernes egne opfattelser af, hvad der giver gode, levede liv i boligområdet centralt**, og det gør empowerment og indflydelse til vigtige faktorer.

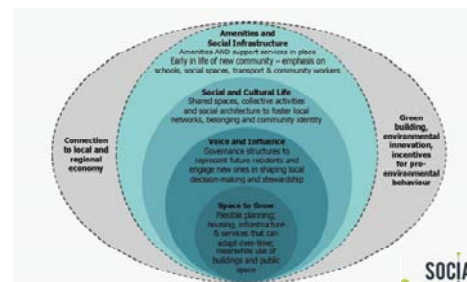
Arbejdet har også ført til udvikling af WARM (Wellbeing-And-Resilience-Measure) på mere end 20 forskellige faktorer, som kan komplementere socioøkonomiske parametre, når et boligområde monitoreres. Nicola demonstrerede til eksempel, at man for Poplar får meget forskellige billeder af områdets modstandskraft, om det vurderes på socioøkonomiske faktorer eller WARM, hvor "resilience" er områdets evne til at komme sig hurtigt oven på negativ påvirkning.

På www.social-life.co og www.youngfoundation.org findes deres rapporter, - til anbefaling **Design for social sustainability** og **The wellbeing and resilience paradox**.

Temaet for oplægget må siges at være yderst relevant i disse tider med nye fysiske og boligsociale helhedsplaner.

Helle Dybdal Jensen, projektleder, Sundhedscafeerne

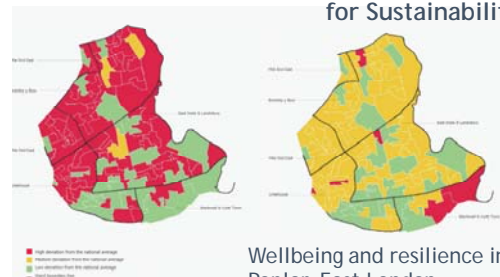
A framework for social sustainability

The Young Foundation/Social Life Social Sustainability Framework, 2011

Working with the Institute for Sustainability

Wellbeing and resilience in Poplar, East London

CALIBRE MINDS

unge ud af banderne

I Hackney i East End møder vi Dean - en tidligere bankmand, der har viet sit liv til at give de unge nogle **gode alternativer til de lokale bander**. Dean er selv vokset op i området og mistede sin bedste ven i 2003, da han fik en kugle i hovedet i et bandeopgør. Vennens mor bad Dean om at få stoppet volden, hvorefter Dean fik samlet de forskellige bander for at skabe dialog. Det bremsede volden i en periode, men unge mænd blev stadig tiltrukket af banderne, så det grundlæggende problem blev ikke løst. Muligheden kom, da Dean fik en fyreseddel fra banken i 2009 pga. finanskrisen, hvorefter han sammen med andre frivillige og nogle af de unge dannede Calibre Minds - der arbejder for de to målgrupper 8-18 årige og 19-30 årige.

Hvad kan vi tage med hjem?

Målsætningen er at øge de unges livskvalitet og muligheder gennem opsøgende arbejde, aktiviteter og workshops. Dean bad os om at tolke deres motto **Every race starts with a mental step forward** - det kom der en god debat ud af, da mottoet kan tolkes på flere måder, men det centrale i tilgangen er, at de unges tankegang skal ændres, før de kan flytte sig fremad. Dette gøres bl.a. ved hjælp af workshops, hvor de unge langsomt, men sikkert bringes ud af "comfortzonen" ved at blive udfordret på deres egne opfattelser.

En af øvelserne går på at bede de unge om at kigge ud af vinduet og beskrive de mennesker, der går forbi - flere af de unge fokuserer straks på de forbigående "fejl og mangler" - overvægt, gangart, udseende osv. Derefter får de besked på at holde et spejl op og så fortælle, hvad de ser. Her vil de ofte se et perfekt menneske - men som en del af forløbet går det op for dem, at alle har udfordringer, som der skal arbejdes med, og som man selv skal tage ansvar for. Og først derefter kan man "race" videre.

I Calibre Minds holdes der **ingen moralprædikener for de unge**, for de ved godt selv, hvad der er rigtigt og forkert - fokus ligger i stedet på at give dem værktøjerne til at træffe andre valg end bander, kriminalitet osv. Og det virker! Når de unge er kommet videre i deres liv, tilknyttes de ofte som mentorer og deltager i arbejdet med de yngre.

Bandeproblematikken er uden tvivl større i London end i Aarhus, men måden at arbejde med de unge på kan sagtens overføres - og så er det fascinerende at opleve den gejst Dean lagde for dagen. Den er måske i virkeligheden det vigtigste redskab til at skabe en god kontakt til de unge og dermed hjælpe dem videre.

Jens Møller, sekretariatsleder

HOLLY STREET

Holly street - et slangeformet blok-byggeri i Hackney - blev bygget i 1970'erne. Det erstattede et område med victori-anske rækkehuse i meget dårlig stand. I begyndelsen gik det godt, men allerede i 1980'erne fik området negativ social slagside. I en spørgeskemaundersøgelse blandt områdets 3.000 beboere svarede 80 %, at de var utrygge/frygtede kriminalitet i området. 33 % havde været vidne til vold.

Vores rundviser til området, Nickie Wilson, der selv er opvokset i området og i dag er områdets "partnership manager", forklarer på vores rundtur: "Her kunne I ikke gå for nogle år siden. Da ville der have været sådan nogle unge, tynde fyre i hættetrøjer med korslagte arme, der ville have spurgt jer, hvad I ville. Og bedt jer forlade stedet."

I løbet af 1990'erne og i begyndelsen af det nye årtusinde gennemgik området en **markant fysisk renovering** - blandt andet med nedrivning af højhuse og blokke og med generel fysisk forskønnelse af ejendomme og udearealer.

Sideløbende hermed var man sig bevidst om, at der også måtte **igangsættes sociale aktiviteter og bygges beboerhuse**, hvor beboerne kunne danne netværk og deltage i diverse aktiviteter.

En af udfordringerne var i den forbindelse, at områdets byggeri havde mange forskellige ejere, og at der i det hele taget var mange, der gerne ville gøre noget for området uden at kunne overskue helheden. Nøglen blev koordinering og et gensidigt forpligtende partnerskab: "**Partnership really is the key thing,**" opsummerer Nickie Wilson.

Ved en fælles indsats rettet mod "anti social behaviour" - socialt uhensigtsmæssig opførsel - i området, begyndte tingene at rykke sig. I 1993 ønskede 80 % af områdets beboere at flytte fra området, mens 93 % 10 år senere svarede, at de ønskede at blive.

Fem nye ungdomscentre er i dag under opførsel strategiske steder i området, en fælles have og byggelegepladser m.v. er allerede etableret. I beboerhusene er der fokus på solstrålehistorierne - på de (unge) beboere i området, der har taget den sociale opgave på sig og er vokset med den.

Holly street - og Hackney i det taget - har nydt godt af, at tiden har arbejdet for området. Områdets beliggenhed kun fem minutters transport fra Londons finansielle centrum har gjort det attraktivt at bosætte sig i Hackney. Nybyggeriet Dalston Square med privatejede liebhaverlejligheder til mange millioner kroner er et synligt bevis herpå. **Side om side bor nu nogle af Londons fattigste og nogle af Londons nye liebhavere ...** Det kunne være interessant at følge, hvordan Holly street og området omkring udvikler sig i dette spændingsfelt.

Alex Vejby Nielsen, Det Boligsociale Fællessekretariat

Liebhaverboliger

En byhave, som er åben for alle

Nickie og Avril Drummond som viste os rundt i Holly Street og fortalte om området

CONFLICT & CHANGE

ved Klaudia Brezna

Turens sidste besøg er hos Conflict & Change i Newham, en bydel i det østlige London.

Conflict & Change blev etableret i 1984 af lokale frivillige som reaktion på de sociale udfordringer i Newham. Et område, hvor folk med forskellige sociale og etniske baggrunde levede side om side uden hverken at kende hinanden eller tale til hinanden. Derfor ønskede man at finde en måde at skabe tillid blandt beboerne, at få dem til at respektere hinandens forskelligheder og forbedre lokalområdet ved mere engagement. Organisationen arbejder fx med at vejlede beboerne til selv at finde løsninger på deres problemer. **Community Conversation** gør folk i stand til at tale med hinanden på tværs af deres forskellighed. **Community Development** opfordrer beboerne til at udøve medindflydelse gennem deltagelse i samfundet. Sidst men ikke mindst er der et program for børn/unge i alderen 8-21 år, som har til formål at få dem til at kommunikere respektfuldt med hinanden og til at løse konflikter på en kreativ måde. De unge bliver gennem et forløb på ti uger klædt på til at have en ledende rolle i forhold til konflikthåndtering i samfundet og på den skole, de går på.

Forløbet afholdes af pædagoger samt fagfolk og faciliteres af de unge selv.

De erhvervede kompetencer kan de unge efterfølgende afprøve i praksis ved at lave workshop på deres skole, hvor de lærer andre unge om konflikthåndtering, konfliktmægling og værdsættelse af hinandens forskelligheder.

Ifølge Klaudia Brezna gennemfører 95 % af deltagerne forløbet. De unges motivation for at deltage i forløbet er fx at holde sig beskæftiget, at få et netværk og at **få kompetencer, som måske kan føre til et fast arbejde**. De unge, som gennemfører forløbet, bliver efterfølgende hjulpet gennem forskellige tiltag for at udvikle sig yderligere.

workshops

Peace Builders Course
Truce 2020 project
International Peace Building
formålet med workshops er at give de unge kompetencer til at forstå og håndtere en konflikt på en positiv og konstruktiv måde samt at respektere og værdsætte hinandens forskelligheder.

Den røde tråd, som går igen i alle de projekter, vi besøgte i London, var empowerment og partnership samt beboerinddragelse på et tidligt stadie.

Det som vi kan lære af projektet, er at **udvikle vores unges kommunikations- og konflikthåndterings-kompetencer** og inddrage dem mere i løsningen af konflikterne.

Rosita Ahmadian, Sundhedscafeerne

EVALUERING

Deltagerne på studieturen har udfyldt evalueringsskema. I evalueringen bliver der spurgt til fagligt udbytte af de enkelte besøg, af studieturen i sin helhed, ideer til eget arbejde og sandsynligheden for, at turen vil fremme et efterfølgende samarbejde med de øvrige deltagere.

Besøgene i Poplar Harca og Calibre Minds er topscorere, idet alle deltagere mener, at de har fået meget stort/stort udbytte af de besøg. Dog mener et par stykker, at besøget i Poplar Harca har givet et middel udbytte.

12 af 19 deltagere er enige om, at besøgene i Holly Street og Conflict & Change har givet et stort udbytte. Resten af deltagerne fordeler sig på 'meget stort' udbytte eller 'middelt'.

Social Life får den laveste score. Her mener 14 af deltagerne, at udbyttet var middel eller herunder. Årsagen hertil ligger sandsynligvis i, at besøget lå sidst på dagen - efter Poplar Harca. Vi var mættede af de mange indtryk herfra, og som en deltager giver udtryk for var 'oplægget mere baggrundsstof end egentlig omsættelig til praksis'.

Alle deltagere på nær to mener, at studieturen samlet set har givet et stort fagligt udbytte, at den har givet ideer til eget arbejde i Aarhus, og at den vil medvirke til at fremme samarbejdet med de øvrige boligsociale medarbejdere. Sidst men ikke mindst giver alle udtryk for, at de gerne vil med på en studietur igen.